

شناسه	قانون - دستور جلسه (۱)	تاریخ	۹۷/۰۶/۱۲
<p>عنوان</p> <p>بررسی پیشنهاد کاهش نرخ دریافت مالیات مستقیم از اشخاص حقوقی</p>	<p>فضای کسب و کار، متغیر موثر بر بنگاه‌های اقتصادی است که خارج از تسلط و قدرت آن بنگاه می‌باشد و بر تلاش آن بنگاه برای رسیدن به اهداف موثر است. عوامل محیطی بر فضای کسب و کار بسیار تاثیر گذار هستند و در کشورهایی که فضای کسب و کار مناسب ندارند، سبب افزایش هزینه‌های تولید می‌شوند، لذا بهبود این فضا و رفع موانع تولید و فعالان بخش خصوصی، امروزه به عنوان یک راهبرد اقتصادی شناخته می‌شود که می‌تواند به شفافیت و فعالیت‌های متکی بر کارآفرینی منجر شود. یکی از عوامل مهم در بهبود فضای کسب و کار، توجه ویژه به مالیات است.</p> <p>مالیات‌ها معمول ترین و مهم ترین منبع مالی برای تامین درآمدهای عمومی و یکی از موثرترین ابزارهای سیاست‌های مالی دولت به شمار می‌آیند که به واسطه آن می‌تواند بسیاری از خدمات اجتماعی و رفاهی را به مردم ارائه نمایند و در نتیجه پی شرف و رفاه اقتصادی در کشور ایجاد گردد؛ لذا ساختارها، سازوکارها و سیاست‌گذاری های مناسب مالیاتی، نقش موثری دارند.</p> <p>حال در میان انواع مالیات ها، یکی از پایه های عمده مالیات های مستقیم، مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی (شرکت ها) می‌باشد که شامل شرکت‌های دولتی و غیردولتی است و به صورت عمده، اعمال مالیات بر سود آن‌ها می‌باشد؛ لیکن آیا در شرایط کنونی اقتصادی، نرخ مالیات بهینه است و با نرخ موجود هم دولت و هم بنگاه‌های اقتصادی، نفع می‌برند؟</p> <p>در شرایط کنونی کشور و براساس اعلام بانک جهانی در سال ۲۰۱۸، رتبه ایران در نماگر مالیات از ۱۰۰ به ۱۵۰ تنزل پیدا کرده است و در میان سایر نماگرها، بیشترین تنزل رتبه و امتیاز را داشته است. ایران در میان ۲۰ کشور منطقه منا^۱، رتبه ۱۸ را دارد و از جایگاه مناسبی برخوردار نیست که علت این امر، افزایش نرخ مالیات از ۴۴/۱٪ به ۴۴/۷٪ بوده است و همچنین نمره شاخص پس از پرداخت مالیات از ۷۸/۸۱ به ۲۶/۸۸ کاهش یافته است.</p> <p>در ایران نرخ کلی مالیات برای شرکت مودی ۴۴/۷٪ در سال ۲۰۱۸ می‌باشد که مالیات بر درآمد شرکت ۱۸/۴۱٪ از سود شرکت است، ۲۵/۹۴٪ مربوط به سهم تامین اجتماعی پرداختی کارفرما است و ۰/۳۶٪ مربوط به نقل و انتقال ملک است.</p> <p>لازم به توضیح است که بانک جهانی از جمله موارد پیشنهادی جهت بهبود این شاخص در کشور را، افزایش کارایی سیستم مالیاتی از طریق افزایش پایه مالیاتی و کاهش نرخ مالیات می‌داند.</p> <p>قبل از سال ۱۳۸۰، نرخ دریافت مالیات به صورت پلکانی بوده و تا ۶۵ درصد دریافت می‌شد. در آن زمان، این نرخ به بسیاری از کسب و کارها آسیب رساند، تا در سال ۱۳۸۰، این نرخ به ۲۵ درصد ثابت، تغییر یافت. این اصلاح سبب شد که بعد از اجرای آن، درآمد سازمان امور مالیاتی کشور و شفافیت در کسب و کارها بیشتر شود و همچنین فرار مالیاتی نیز کاهش یابد.</p>	<p>شرح دستور</p> <p>این موضوع در تاریخ ۹۷/۰۴/۰۵ در جلسه کارگروه کارشناسی شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی با حضور نمایندگان اتاق ایران، اصناف، اتاق تعاون، سازمان امور مالیاتی و فعالان بخش خصوصی بررسی گردید که رئوس نظرات در این خصوص، به شرح ذیل است:</p> <p>نظر نماینده سازمان امور مالیاتی :</p> <p>۱. در شرایط کنونی، بیشتر از هر زمان دیگری به یک رشد اقتصادی مستمر و پایدار نیاز دارد. در این راستا باید تمام برنامه‌های اقتصادی کشور، هموارسازی این مسیر باشد. یکی از بخش‌هایی که مورد توجه سیاستگذاران اقتصادی می‌باشد و نیاز به حمایت</p>	<p>جلسه کارگروه کارشناسی</p>
<p>جلسه کارگروه کارشناسی</p>	<p>این موضوع در تاریخ ۹۷/۰۴/۰۵ در جلسه کارگروه کارشناسی شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی با حضور نمایندگان اتاق ایران، اصناف، اتاق تعاون، سازمان امور مالیاتی و فعالان بخش خصوصی بررسی گردید که رئوس نظرات در این خصوص، به شرح ذیل است:</p> <p>نظر نماینده سازمان امور مالیاتی :</p> <p>۱. در شرایط کنونی، بیشتر از هر زمان دیگری به یک رشد اقتصادی مستمر و پایدار نیاز دارد. در این راستا باید تمام برنامه‌های اقتصادی کشور، هموارسازی این مسیر باشد. یکی از بخش‌هایی که مورد توجه سیاستگذاران اقتصادی می‌باشد و نیاز به حمایت</p>	<p>۱ قطر و امارات (رتبه ۱)، کویت (رتبه ۵)، کویت (رتبه ۶)، عمان (رتبه ۱۱)، مراکش (رتبه ۲۵)، مالت (رتبه ۷۱)، عربستان (رتبه ۷۶)، یمن (رتبه ۸۰)، سوریه (رتبه ۸۱)، اردن (رتبه ۹۷)، جیبوتی (رتبه ۱۰۸)، نواز غزه (رتبه ۱۰۹)، لبنان (رتبه ۱۱۳)، لیبی (رتبه ۱۲۸)، عراق (رتبه ۱۲۹)، تونس (رتبه ۱۴۰)</p>	<p>کد مدرک: QMS-FO-75-11</p> <p>شماره بازنگری: ۰۱</p> <p>تاریخ بازنگری: ۱۳۹۵-۰۲-۲۵</p>

^۱ قطر و امارات (رتبه ۱)، کویت (رتبه ۵)، کویت (رتبه ۶)، عمان (رتبه ۱۱)، مراکش (رتبه ۲۵)، مالت (رتبه ۷۱)، عربستان (رتبه ۷۶)، یمن (رتبه ۸۰)، سوریه (رتبه ۸۱)، اردن (رتبه ۹۷)، جیبوتی (رتبه ۱۰۸)، نواز غزه (رتبه ۱۰۹)، لبنان (رتبه ۱۱۳)، لیبی (رتبه ۱۲۸)، عراق (رتبه ۱۲۹)، تونس (رتبه ۱۴۰)

دارند، بخش شرکت‌های بزرگ است؛ لذا اگر کشوری به دنبال رشد باشد به جای مالیات بر شرکت‌ها باید به سمت مالیات‌های زیست محیطی و مالیات نقل و انتقال برود.

۲. آمارها نشان می‌دهد که مالیات بر شرکت‌ها نسبت به کل منابع و وجوه عمومی دولت از ۷/۴ درصد در سال ۸۱ به حدود ۱۲ درصد رسیده است و نسبت مالیات بر شرکت‌ها به GDP داخلی از ۱/۷ درصد در سال ۸۱ به ۲/۲ درصد در سال ۹۶ رسیده و نسبت مالکانه به هزینه‌های جاری دولت از ۱۱/۶ درصد در سال ۸۱ به ۱۵/۲ درصد در سال ۹۶ افزایش یافته است و این نشان می‌دهد که وابستگی دولت به مالیات بر شرکت‌ها بالا می‌باشد.

۳. مالیات بر شرکت‌ها در شرایط کنونی، بالغ بر ۶۲ درصد مالیات‌های مستقیم و ۳۲ درصد کل مالیات‌های کشور را تشکیل می‌دهد که مالیاتی نیست که به رشد اقتصادی کشور کمک نماید.

۴. سهم مالیات شرکت‌های خصوصی در مقیاس با شرکت‌های دولتی در طول یک دهه اخیر افزایش یافته و به ۵۷ درصد رسیده است و این امر در صورتی است که در کشورهای جهان به خصوص کشورهای عضو OECD سهم مالیات بر شرکت‌ها از پول درآمدهای مالیاتی، کمتر از ۱۰ درصد است و در برخی از کشورها نیز کمتر از ۶ درصد است.

۵. نرخ قانونی مالیات بر شرکت‌ها در ایران بالا می‌باشد. از ۱۱۶ کشور دنیا، نرخ مالیات بر شرکت در بیش از ۵۶ کشور، کمتر از ۲۵ درصد است و در ۳۲ کشور بیشتر از ۲۵ درصد و تنها در ۱۸ کشور، معادل ۲۵ درصد می‌باشد.

اگر این نرخ با فرض سایر شرایط به عنوان یک عامل تاثیر گذار در رقابت منطقه‌ای باشد، وضعیت نرخ مالیات بر شرکت‌ها در کشورهای منطقه، رضایت بخش نیست و از کشورهای ترکیه، ارمنستان، ترکمنستان، آذربایجان، اکراین، عراق، اردن، سوریه، عربستان و قطر بیشتر است.

۶. کشورهای دنیا به سمت کاهش نرخ مالیات بر شرکت‌ها و در مقابل گسترش مالیات بر ارزش افزوده پیش رفته‌اند.

۷. نرخ رسمی مالیات در ایران بالا می‌باشد و این نرخ بین ۱۴/۸ درصد تا ۱۹ درصد می‌باشد و بیشتر از کشورهای دیگر عضو OECD می‌باشد.

لذا مجموعه دلایلی سبب شده است تا ضرورت کاهش نرخ مالیات بر شرکت‌ها در کوتاه مدت و همچنین اصلاح نظام مالیات بر درآمد در میان مدت احساس شود.

نظر مشاور مالیاتی اتاق ایران:

در همه جای دنیا زمانی که نرخ ارزش افزوده بالا می‌رود، نرخ مالیات عملکرد پایین می‌آید، لذا سازمان امور مالیاتی با تحقق این شرط، اعلام آمادگی کرده است تا نرخ مالیات عملکرد را کاهش دهد.

همچنین اگر چتر مالیاتی گسترده شود و معافیت‌ها برداشته شوند، کاهش نرخ مالیات تاثیرگذار خواهد بود.

نظر نماینده اتاق تعاون:

با محاسباتی که انجام شده است و با در نظر گرفتن گزارش مالیات عملکرد سال ۹۶، تاثیر ۵ درصد یعنی کاهش نرخ مالیات از ۲۵ درصد به ۲۰ درصد، ناچیز است و حداقل این نرخ باید ۱۰ درصد باشد تا بر روی اقتصاد اثرگذار باشد.

در شرایط کنونی و با توجه به افزایش حجم پول در کشور، پایین بودن نرخ مالیات موجب افزایش درآمد دولت، جلوگیری از فرار مالیاتی و افزایش اراده عمومی در مشارکت با دولت در فعالیتهای دولتی می‌شود و همچنین از آنجایی که کاهش این نرخ، سبب

پیشنهاد
دبیرخانه

دستور جلسه هفتاد و هفتمین نشست شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی

خواهد شد شرکت‌ها به پرداخت مالیات تشویق شوند؛ بنابراین اصلاح نظام مالیاتی ایران که از سال ۱۳۸۰، با اصلاحات تدریجی روبه رو است، می‌بایستی ادامه یابد.	
۱. مستندات قانونی به ویژه ماده ۱۰۵ قانون مالیات‌های مستقیم؛	فهرست
۲. گزارش بانک جهانی در مورد شاخص‌های کسب و کار در سال ۲۰۱۸؛ و	مستندات
۳. مقاله چگونگی تسهیل پرداخت مالیات در ایران"، نوشته علی نصیری اقدام و همکاران، پژوهشگاه مالیات، شماره بیستم (مسلول ۶۸)، زمستان ۱۳۹۲.	و مدارک پشتوانه